

Postbus 55  
8200 AB Lelystad

*Telefoon*  
(0320)-265265  
*Fax*  
(0320)-265260  
*E-mail*  
provincie@Flevoland.nl  
*Website*  
www.flevoland.nl

De Raad van de gemeente Urk  
Postbus 77  
8320 AB URK



*Verzenddatum*  
10 december 2020

*Bijlagen*

*Uw kenmerk*

*Ons kenmerk*  
2702458

*Onderwerp*  
Toezichtregime IBT FT 2021

Geachte leden van de raad,

### **Inleiding**

Met deze brief informeren wij u over de financiële toezichtvorm 2021 en de overige toezichtbevindingen, die voortvloeien uit het bestuursovereenkomst IBT (Interbestuurlijk Toezicht) FT (Financieel Toezicht).

Onze aandacht in deze gaat uit naar:

- de naleving van de afspraken IBT FT;
- de jaarrekening 2019 inclusief de bevindingen van de accountant;
- de begrotings-, schuld- en weerstandspositie o.b.v. de begroting 2021.

Uw college ontvangt een kopie van deze brief.

### **Bestuursovereenkomst IBT FT**

De bestuursovereenkomst IBT (2015) is in 2019 geactualiseerd. Hier maakt het IBT FT deel van uit. Het doel van de bestuursovereenkomst IBT FT is het verbeteren van de verslaggeving vanuit het college aan de raad over de financiële positie, waardoor het horizontale toezicht van de raad wordt versterkt en het verticale toezicht vanuit de provincie op afstand kan plaatsvinden.

Het IBT FT model is ingedeeld in drie pijlers: begrotings-, schuld- en weerstandspositie (zie de bestuursovereenkomst IBT). Het beeld van de ontwikkeling per pijler mede in onderlinge samenhang bepaalt welk toezichtregime het college van Gedeputeerde Staten aan uw gemeente toekent.

### **Jaarrekening 2019 en accountantsverslag**

De accountant heeft op 4 juni 2020 een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid afgegeven over 2019. De raad heeft de jaarrekening inclusief accountantsverklaring op 25 juni 2020 vastgesteld. De aanlevering van de jaarrekening 2019 inclusief bijbehorende stukken zijn door het college voor de reguliere termijn van 15 juli aan GS aangeleverd (7 juli 2020).

Uw gemeente heeft in 2019 een negatief saldo voor reserves van ca. € 3,6 mln. en een positief saldo na reserves van ca. € 0,6 mln. gerealiseerd.

### **Begrotingspositie**

De raad heeft de begroting 2021 op 5 november 2020 vastgesteld. De aanlevering van de begroting 2021 inclusief bijbehorende stukken zijn door het college voor de reguliere aan levertermijn van 15 november 2020 aan GS aangeleverd (6 november 2020).

- Uw gemeente hanteert bij het opstellen van het financieel perspectief de septembercirculaire, wat consistent is ten opzichte van voorgaand jaar;
- Uw gemeente raamt de ruimte in de algemene uitkering als gevolg van evt. onderbesteding BTW compensatiefonds conform de richtlijn;
- De handreiking, om de extra bijdrage jeugdzorg van het Rijk in 2023 en 2024 structureel als een stelpost te ramen, wordt door uw gemeente niet benut (= behoudend). Het Rijk zal op basis van de uitkomsten van een onderzoek jeugdzorg hier nog een besluit over nemen;
- Uw woonlasten liggen boven het landelijke gemiddeld niveau en in 2020 boven de signaleringsgrenzen (118%; ongunstig). U geeft aan te streven naar lagere woonlasten;
- Uw gemeente benoemt de komende herverdeling algemene uitkering als een risico.

De resultaten van het sociaal domein waren in 2019 min of meer in evenwicht. Echter uw gemeente verwacht financiële druk op het sociaal domein in het (meerjaren) perspectief. In 2021 zal een nieuwe verdeling sociaal domein in de algemene uitkering zijn verwerkt. Daarnaast zet de groei van met name de jeugdzorg zich voort en vinden nieuwe aanbestedingen plaats. Er zijn geen taakstellingen opgenomen in de ramingen sociaal domein.

In uw kadernota 2021 is geen nieuw beleid opgenomen als gevolg van financiële krapte. Uw (meerjaren)begroting 2021-2024 laat een structureel sluitend saldo zien.

### **Corona**

Uw gemeente houdt, als gevolg van de onvoorspelbaarheid van corona, geen rekening met structurele wijzigingen in de lasten en baten van de (meerjaren)begroting als gevolg van corona. Vanuit het Rijk heeft uw gemeente een tweetal steunpakketten ontvangen. De hogere lasten (ca. € 0,5 mln.) als gevolg van corona werd hiermee opgevangen.

### **Ontwikkelingen**

De onderstaande ontwikkelingen kunnen invloed hebben op uw financieel meerjaren perspectief:

- De fondsbeheerder heeft het accres voor 2020 en 2021 bevroren (septembercirculaire);
- Op basis van de uitkomsten van lopende onderzoeken door het Rijk worden de verdeelmaatstaven sociaal domein herzien vanaf begroting 2022;
- In de loop van 2021 zullen de uitkomsten van een onderzoek naar de financiering van de jeugdhulp bekend zijn;
- De uitkomsten van de herverdeling van de algemene uitkering worden eind 2020 verwacht (decembercirculaire 2020);
- Bovendien wordt beoordeeld of de wijze van financieren van het gemeentefonds (“trap op, trap af” systematiek) op een andere manier wordt voortgezet.

In heel Nederland zien we dat gemeenten veel moeite hebben om hun begroting structureel sluitend te krijgen of houden. We constateren dat de meeste gemeenten weliswaar een evenwichtige begroting presenteren, maar pas na inzet van reserves en/of bezuinigingen/taakstellingen. Met als gevolg een druk op de diverse gemeentelijke voorzieningen en een beperking van de mogelijkheid om evt. nieuw beleid vast te stellen. Sommige gemeenten verhogen de lokale belastingdruk.

Uit landelijk onderzoek blijkt dat de financiële positie van de gemeenten in afgelopen jaren achteruit is gegaan, reserves afnemen en dat gemeenten gedwongen zijn om te bezuinigen op essentiële taken (bv onderhoud, etc.). Gemeenten zijn hierdoor minder in staat om zich in te zetten voor grote maatschappelijke opgaven en urgente transitie. Er is bovendien vaak geen ruimte voor nieuwe initiatieven die zich aandienen. Dit wordt beschouwd als een onwenselijke situatie, zeker voor onze jonge provincie met veel kansen en uitdagingen.

Een aantal provincies en gemeenten hebben afgelopen jaren bij de minister van BZK en de Tweede Kamer aandacht gevraagd voor de financiële situatie bij de gemeenten. Het gaat dan niet enkel om de cijfers, maar juist ook om het achterliggende verhaal. In februari 2021 zullen de provincies (in

interprovinciaal verband) een nadere duiding geven over wat achter de besluiten van de gemeenten, om de begroting in evenwicht te houden, schuilgaat. Mogelijk zullen wij dan opnieuw contact zoeken voor afstemming. Dit als inhoudelijke bijdrage aan het landelijke debat vanuit onze kwalitatieve toezichthoudende rol.

### **Schuldpositie**

De netto schuldquote (BBV) bedraagt in 2019 ca. 77% (eind 2015 nog ca. 134%). Deze zal naar uw verwachting weer substantieel toenemen tot ca. 144% in 2023 als gevolg van de geplande investeringen in (onder meer) bouwgronden en de hiervoor benodigde financiering.

De schuldpositie zal zich hierdoor ongunstig ontwikkelen (in het financieel perspectief niet binnen de in het FT gehanteerde signaleringswaarden).

### **Weerstandpositie**

De solvabiliteitsratio (BBV) van uw gemeente bedroeg in 2019 34% en zal naar verwachting komende jaren afnemen tot ca. 25% (= neutraal) mede als gevolg van de toenemende schuldpositie.

In de begroting 2021 bedraagt de weerstandratio algemeen ca. 5,0 (gunstig) en de weerstandratio grondexploitatie ca. 0,5 (ongunstig). Geconsolideerd op totaal niveau komt dat per saldo uit op ca. 1,5 hetgeen als uw gemeente als voldoende kwalificeert.

De grondratio BBV (investering in het grondbedrijf als percentage van de totale baten) bedroeg in 2019 ca. 44%. Uw verwachting is dat deze in het financiële perspectief verder zal toenemen tot ca. 88% (ongunstig) als gevolg van de geplande grondaankopen.

### **Conclusie en toezichtregime IBT FT 2021**

Urk valt voor het komende jaar, met inachtneming van art. 203 van de Gemeentewet, onder repressief toezicht. Op basis van de bestuursovereenkomst IBT FT wordt de kleur oranje toegekend. Dit betekent dat uw begroting 2021 en de begrotingswijzigingen daarop geen goedkeuring van het college van GS behoeven. Het jaarlijkse bestuurlijk overleg over het IBT FT wordt voortgezet.

Uw (meerjaren)begroting is structureel sluitend, maar zowel de schuldpositie als de weerstandpositie ontwikkelen zich komende jaren ongunstig.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,  
de secretaris, de voorzitter,

Drs. D.J. Tijn

L. Verbeek

DASH BOARD FINANCIËLE POSITIE		gunstig	neutraal	ongunstig	W	W	W	W	P	PB	MUR	MUR	MUR
UFK					2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
<b>BEGROTING</b>													
1	Woonlasten (m <sup>2</sup> ) / woonlasten (m <sup>2</sup> )(landelijk gem.) (BBV)	<95%	>95% en <105%	> 105%	111%	118%	122%	123%	118%				
2	Structurele exploitatie ruimte (na inzet reserves) (% baten) (BBV)	>0%	=0%	<0%	11,9%	3,7%	3,4%	7,0%	0,8%	1,4%	1,3%	0,0%	0,2%
3	Verschil jaarrekening en primaire begroting (jaar inzet reserves) (% baten)	<-5% en >-5%		>-5% en <-5%	16,5%	7,1%	9,2%	-9,0%					
<b>SCHULDPOSTIE</b>													
1	Netto schuld quote (BBV)	<90%	>90% en <130%	>130%	80%	72%	70%	77%	116%	140%	144%	129%	116%
2	Netto schuld quote (minus verstrekte leningen) (BBV)	<90%	>90% en <130%	>130%	72%	66%	64%	72%	110%	135%	140%	124%	112%
3	Debt ratio	<50%	>50% en <80%	>80%	59%	53%	60%	60%	63%	71%	71%	69%	67%
4	Netto schuld per inwoner	abs			1.863	2.086	2.013	2.337					
<b>WEERSTANDSVERMOGEN</b>													
1	Weerstandratio (algemeen)	abs	=1,0	<1,0	1,5	4,6	4,8	4,3	5,0				
2	Weerstandratio (grondexploitatie)	abs	>1,0	<1,0	1,2	1,6	2,0	1,3	0,8				
3	Solvabiliteit (BBV)	%	>50%	<20%	32%	36%	34%	31%	29%	26%	24%	25%	27%
4	Grondexploitatie (BBV) (voorraad /totale baten) (BBV)	%	<20%	>20% en <35%	>35%	25%	37%	40%	44%	64%	85%	89%	76%